

„UN CROMOZOM ÎN PLUS - UN CROMOZOM AL DRAGOSTEI.”

PRACTICI ȘI EXPERIENȚE ÎN SENSIBILIZAREA COMUNITĂȚII

PRIVIND CONȘTIENTIZAREA SINDROMULUI DOWN

Logoped, Goreaceaia Nadejda, Direcția Învățământ, Tineret și Sport,
Serviciul de asistență psihopedagogică, mun.Bălți, Republica Moldova

„Nu există nicio perioadă a anului atât de plăcută și impestrițată de pete de soare, care să producă un atât de dulce efect asupra simțămintelor, precum octombrie,”- susținea Nathaniel Hawthorne.

Luna octombrie e declarată la nivel mondial Luna Conștientizării Sindromului Down, o lună în care, de trei ani încoace, specialiștii serviciului de asistență psihopedagogică în parteneriat cu toate instituțiile de învățământ preșcolar și instituțiile de învățământ primar, general și secundar au toată libertatea în a cunoaște, povesti, sensibiliza transmite și a ilustra abilitățile și competențele unui copil cu Sindromul Down, acțiuni realizate în scopul conștientizării Sindromului Down, schimbării de stereotipuri și prejudecăți, sensibilizării comunității, acceptării și valorificării toleranței și empatiei.

Pentru că de trei ani încoace în mijlocul toamnei, inimile profesioniștilor Serviciului de asistență psihopedagogică din municipiul Bălți se zbat în unison cu razele solare, care pătrund în adâncul sufletelor și ne luminează din interior cu întregul spectru al culorii galbene, iar ochii noștri se îndreaptă către cerul albastru, atât de senin și profund, care ne înaripează și ne umple de speranță. Culoarele oficiale a octombriei fiind galben și albastru iar luna octombrie poartă o denumire oficială de *luna sensibilizării și conștientizării umane față de persoanele cu Sindromul Down*. Luna octombrie a devenit una specială pentru toți oamenii, care doresc ca viața persoanelor cu Sindromul Down să devină mai bună, mai calitativă, mai deplină din toate perspectivele.

Copii cu Sindromul Down, numiți și „Copiii Soarelui”, sunt plini de viață și zâmbet, sinceri și buni. Ei te învață să privești viața altfel, să dăruiești iubire fără un anume motiv, ei te fac să înțelegi că și TU poți fi mai bun. Ei nu au ceva inerent oamenilor obișnuiți, dar sunt înzestrați cu altceva: cu bunătate, sinceritate și capacitatea de a iubi necondiționat, care compensează tot ceea ce-i diferă de alți oameni și le oferă prioritate, în acest sens.

Tradițional, în luna octombrie, Direcția Învățământ Tineret și Sport, Serviciul de asistență psihopedagogică municipiului Bălți în parteneriat cu administrația

publică locală, comunitatea educațională bălțeană, organizațiile nonguvernamentale, grupuri de inițiativă ale părinților, agenții economici și voluntarii dedică luna octombrie activităților de promovarea, formarea, cunoașterea și conștientizarea față de persoanele cu Sindromul Down. Scopul major al acestor activități fiind incluziunea activă și reală, atât educațională cât și socială, a copiilor cu Sindromul Down din municipiu dar și din întreaga republică. Suntem ferm convinși, că atingerea scopului nobil care stă în fața noastră devine reală împreună cu sensibilizarea și schimbarea opiniei publice privind existența „copiilor soarelui”, posibilităților acestora și a celor bariere care le stau în drumul lung spre succes.

Totodată, prin activități de sensibilizare atingem și un alt scop - consolidarea și armonizarea întregii societăți. În mod involuntar, copiii cu Sindromul Down ne învață să nu fim indiferenți, să fim mai atenți unul față de celălalt. Acești copii ne pot ajuta să ne schimbăm spre bine, dar să nu uităm că și ei au nevoie de sprijinul și dragostea noastră.

Insuflând în oamenii respect față de diversitate facilităm și respect reciproc, toleranța, înțelegerea necesităților fiecărui membru al unei comunități.

Startul tradiției frumoase de marcare a lunarului de conștientizarea a Sindromului Down a fost dat în anul de studii 2019-2020. Serviciul de asistență psihopedagogică din municipiul Bălți a venit cu un îndemn către instituțiile de învățământ preuniversitar să promoveze activitățile de sensibilizare a comunității în scopul înțelegerii, acceptării și sprijinirii persoanelor cu Sindromul Down. O lună plină de creativitate, de empatie, de cunoaștere, de activități inedite organizate de fiecare instituție.

Lunarul s-a încununat cu activitate de bilanț ce a avut genericul „Strălucesc, pentru că iubesc...”. Activitatea a demarat în câteva secțiuni:

1. Forumul de discuție, la care au participat managerii instituțiilor de educație timpurie, managerii instituțiilor de învățământ preuniversitar, cadrele didactice de sprijină, psihologi școlari, logopezi, părinți, oaspeți din Administrația publică locală, centre comunitare, organizații nonguvernamentale. În calitate de partener și oaspete de onoare a activității a fost președintele Asociației Obștești „SUNSCHINE”, Ala Burlaca. În cadrul forumului s-au prezentat experiențe de lucru cu copii cu Sindrom Down din perspectiva managerului, specialiștilor ce asistă copilul, părinților. S-a discutat despre asigurarea incluziunii

educaționale, asigurarea progresului fiecăruia copil, despre curaj, încredere, perseverență;

2. Laboratorul de distracție pentru copii „Să ne distrăm împreună” unde copiii au avut posibilitate să facă cunoștință, să comunice, să se distreze împreună fiind ghidați de profesioniștii Serviciului de asistența psihopedagogică;
3. Galeria fotografică „Suntem diferiți, dar la fel” dedicată „copiilor soarelui”, realizată de AO Sunshine, mun. Chișinău. Toți participanții ai activității au avut posibilitate să admire pe copii cu sindrom fotografiati împreună cu celebritățile din Republica Moldova și să se alimenteze cu energia pozitivă absolută ce era emanată de fiecare poză;
4. Flash mob: „Sub același soare”;
5. Îmbrățișări pe gratis „Dăruind zâmbetele”, unde copii au cadonat câte un măr însoțit de un zâmbet și o îmbrățișare trecătorilor din centrul municipiului.

Impactul activităților s-a resimțit în rândurile tuturor actorilor educaționali care au avut posibilitate de a cunoaște, de a povești, de a se împărtăși cu experiențe, de a stabili noi legături și relații de prietenie.

Anul de studii 2020-2021 am fost provocați să reconsiderăm și să ne gândim la planificarea și realizarea „altfel” a activităților consacrate lunarului conștientizării Sindromului Down. Dar, în pofida la multe restricții pandemice, am reușit! Direcția Învățământ Tineret și Sport, Serviciul de asistența psihopedagogică a continuat promovarea activităților marcate în luna octombrie, care deja au devenit o frumoasă tradiție. Instituțiile de învățământ preuniversitar au realizat un șir de activități, în cadrul cărora prin diferite modalități (dans, desen, plantarea crizantemelor galbene etc.) au transmis în primul rând copiilor, dar și întregii comunități un mesaj extrem de important: „Toți suntem diferiți, dar egali”. Iar paginile de profil a instituțiilor de pe rețele de socializare s-au îmbogățit cu multe poze și secvențe video pline de soare și de suflet. Cele mai reușite activități de la fiecare instituție au fost plasate pe pagina Facebook a Serviciului de asistența psihopedagogică din municipiul Bălți.

Lunarul conștientizării Sindromului Down s-a încheiat prin desfășurarea Teleconferinței de totalizare „Un cromozom în plus – un cromozom al dragostei”. Scopul evenimentului a constituit consolidarea grupului de actori implicați și dezvoltarea interacțiunii de calitate în vederea perfecționării și validării muncii specialiștilor ce interacționează cu copii cu Sindrom Down.

Agenda Teleconferinței a cuprins 5 secțiuni:

1. Reconsiderarea sistemului educațional din perspectiva educației incluzive;
2. Individualizarea procesului educațional, orientat la potențialul și necesitățile copiilor cu Sindromul Down;
3. Sprijin, printr-o abordarea multisectorială a copilului cu Sindromul Down, în instituțiile de învățământ general;
4. Asigurarea continuității parcursului educațional prin asigurarea accesului copiilor cu Sindrom Down la învățământul profesional;
5. Suportul părinților în incluziunea de succes a copiilor cu Sindromul Down.

La finalul Teleforumului s-a ajuns la concluzia că doar prin acceptare, conștientizare și acțiuni concrete, se pot canaliza toate resursele și se pot găsi soluții la necesitățile și dificultățile, pe care le întâmpină copiii și familiile acestora.

„Colorând sufletele...” denumirea clupului video de sensibilizare prin care Serviciul de asistență psihopedagogică din municipiul Bălți a deschis Lunarul conștientizării Sindromului Down, ediția a III-a în anul de studii 2021-2022.

În mod tradițional, instituțiile de învățământ de diferite nivele din municipiul Bălți au susținut această minunată tradiție de a permite soarelui să pătrundă în fiecare om, să lumineze și să încălzească chiar și cele mai adânci strune ale sufletului. Au fost planificate și organizate activități pentru și cu implicarea nemijlocită a preșcolărilor, elevilor, cadrelor didactice, părinților ș.a.

Un format nou au căpătat activitățile consacrate lunarului conștientizării odată cu organizarea în incinta Liceului Teoretic „Dimitrie Cantemir”, în parteneriat cu Direcția Învățământ, Tineret și Sport, Serviciul de asistență psihopedagogică, a întâlnirii Clubului intelectual municipal cu genericul „Diferiți, dar egali” în cadrul căreia organizatorii au propus elevilor, membrilor Clubului cinci runde de întrebări și răspunsuri cu privire la sindromul down, specificații, incluziunea educațională și social, mituri și prejudecăți. Pe platoul de întâlnire a dominat o atmosfera caldă, lucrativă, prietenoasă iar participanții au dat dovadă că sunt deschiși către noi orizonturi, sunt informați, empatici și pregătiți pentru viață în lumea diversității umane.

Fiind inspirați de farmecul culorii galbene, Centru Republican de Asistență Psihopedagogică, Chișinău, în parteneriat cu Serviciul de asistență psihopedagogică din municipiul Bălți a organizat și desfășurat Platforma regional de discuții „Un cromozom în plus – un cromozom al dragostei”.

Prima secțiunea a platformei de discuții era dedicată practicilor de succes la nivel mondial, scurt istoric, surse de informare și exemple frumoase în cunoașterea, ilustrarea realizărilor, abilităților și performanțelor persoanelor cu Sindromul Down.

În secțiunea doi, cu practici de succes în incluziunea educațională a copiilor cu Sindromul Down, au venit profesioniștii din instituții de învățământ din cinci regiuni ale Republicii Moldova: raionul Drochia, raionul Leova, raionul Fălești, raionul Rîșcani, municipiul Bălți. Ne-am bucurat de succesele și performanțele atinse de cinci elevi cu Sindromul Down din diferite colțuri ale republicii. În scopul valorificării cazurilor de succes în incluziunea educațională a copiilor cu Sindromul Down au fost invitați și experți cu renume în sistemul educațional al Republicii Moldova. Experții au valorificat fiecare caz în parte prin analiza imparțială a celor prezentate, dar și au oferit unele recomandări relevante și valoroase în organizarea asistenței educaționale a copiilor cu Sindromul Down.

Ca și încheierea lunarului conștientizării Sindromului Down, Serviciul de Asistența Psihopedagogică din municipiul Bălți a ales un nou format al activității – activitatea în aer liber. Organizarea expoziției cu lucrurile tematice a preșcolarilor și elevilor din diferite trepte de învățământ a creat o dispoziție bună și o atmosferă deosebit de fermecătoare. Partenerii noștri fideli și de încredere, Centrul de Resurse pentru Adolescenți și Tineri din municipiul Bălți, au provocat publicul prezent la eveniment prin intermediul teatrului forum „Prima zi de școlă”. Prin participarea activă și asumarea rolurilor sociale diferite, oaspeții: manageri, cadrele didactice de sprijin, logopezi ale instituțiilor de învățământ preuniversitar, s-au implicat în analiza situațiilor-problemă sociale, au identificat nevoile unui copil și a părinților acestora, au elucidat căi și metode de promovare a schimbărilor la nivelul unei instituții.

Câteva scânteii puternici de lumina au adus activității și partenerii Serviciului de asistența psihopedagogică din casa de cultura „Flacăra”, venind cu un mini concert în susținerea persoanelor cu Sindromul Down și promovarea valorilor educației inclusive.

E de menționat faptul, că chiar dacă lunarului de conștientizarea Sindromului Down se încheie o data cu ultima zi din octombrie, asta nu înseamnă că am încheiat și lăcatul sufletelor noastre. Impactul activităților promovate s-a răsfrâns mult peste luna octombrie: s-au frânt miturile și stereotipurile referitor la Sindromul Down, s-au stabilit parteneriate durabile și, cel mai important, am dori foarte mult să credem că am reușit să facem ca copii cu Sindromul Down să fie mai fericiți, mai încrezuți, mai incluși!

Un proverb din Noua Zelanda spune: „Întoarce-ți fața către soare și umbrele vor rămâne în urma ta.”

Întoarceți fețele către soare! Acceptați faptul că toți oamenii sunt diferiți! Zâmbiți când vedeți un copil cu Sindromul Down! Spuneți-l câteva cuvinte calde și fără îndoială, veți fi răsplătiți pe măsură: cel mai sincer zâmbet din lume!